

EUROPA LINKSAF
CONGRES 21 MEI - BRUSSEL

GOEDGEKEURDE
CONGRESTEKST

#europalinksaf

sp.a

www.s-p-a.be/europalinksaf

Inleiding

De mondialisering die de voorbije 30 jaar tot stand is gekomen, heeft voor heel wat positieve effecten gezorgd. Behalve dat het aantal oorlogen daalde, is in de voorbije decennia extreme armoede en de ongelijkheid tussen landen wereldwijd afgenomen. Meer kinderen dan ooit tevoren gaan vandaag naar school. Vroegere ontwikkelingslanden zijn anno 2017 groeilanden met een BBP dat dit van de 'rijke landen' zelf evenaart.

Maar diezelfde mondialisering heeft ook een schaduwzijde. Binnen de landen - ook in ons land - deed ze de ongelijkheid toenemen en reserveerde ze de groeiende welvaart enkel voor een klein deel van de bevolking, zoals ook Thomas Piketty overtuigend aantoonde. Uit een recent rapport van Oxfam blijkt dat de acht rijkste mensen op de planeet over dezelfde rijkdom beschikken als de armste helft van de wereldbevolking. Deze mondialisering stelt winst boven mensen en planeet. Multinationals bewegen zich over de hele wereld, op zoek naar de laagste belastingen, de goedkoopste arbeidskrachten of de soepelste milieu- en arbeidsnormen. Financiële markten creëren met razendsnelle algoritmes virtuele geldbubbels en zorgen ervoor dat, wanneer ze ontploffen, burgers de factuur (moeten) betalen. Een boomend systeem van wereldwijde belastingontwijking en -ontduiking ondermijnt de broodnodige sociale bescherming én versterking die we van onze welvaartsstaten verwachten. Cyberoorlogen dreigen onze democratieën te ondermijnen. Migratiebewegingen worden groter. Terreurbewegingen opereren mondiaal. Fake news gaat vlot over alle grenzen en heeft invloed op onze democratische besluitvorming.

Wie vandaag naar de wereld kijkt, twijfelt aan het vooruitgangsgeloof dat de afgelopen eeuw heeft gekenmerkt. Het lijkt de omgekeerde weg op te gaan. Van transnationale samenwerking terug naar de natiestaat; van universele waarden die elke mens dezelfde rechten geven, naar rechten enkel voorbehouden voor een eigen groep; van 'Alle Menschen werden Brüder' naar een wij-zij-denken; van de strijd tegen dictatuur naar een renaissance van autoritaire regimes; van toenemende sociale bescherming naar de afbraak van sociale verworvenheden; van gelijkheid naar een steeds groter wordende ongelijkheid tussen mensen; van vrede opnieuw naar conflict, oorlog en terreur.

Mensen - ook hier in Brussel, Vlaanderen en België - zijn nu onzeker over de toekomst en hebben niet langer het gevoel dat politici de zaak onder controle hebben. Hoofdrospelers van de mondialisering ontsnappen aan de controlerende functie van natiestaten, terwijl supranationale instellingen niet over de instrumenten beschikken om ze te temmen. Dat proces zorgt niet alleen voor diep onbehagen, maar ook voor afkeer. Mensen hebben te vaak het gevoel dat de politiek hen in de steek laat, hen niet langer beschermt en geen rekening houdt met hun verlangen naar een beter leven voor hen én hun kinderen. De toenemende migratie, het onveiligheidsgevoel en sociale dumping waardoor hier jobs verdwijnen en kmo's op de fles gaan, zorgen ervoor dat ook onder de kerktoeren het vertrouwen danig zoek is. Wat kan de EU hieraan doen en waarom is dat zo belangrijk voor mij, zal u denken? De richting die we Europa uitsturen gaat over ons. Vandaag de dag meer dan ooit.

1. Door enkel te kiezen voor de markt is de Europese Unie tekortgeschoten

De Europese Unie is er niet in geslaagd om de razende hypermondialisering onder controle te krijgen, terwijl dat van haar, als supranationale instelling precies verwacht werd. Meer zelfs, de EU is de laatste 15 jaar tekortgeschoten op een aantal cruciale vlakken, omdat ze zich bovenal heeft gefocust op de uitbouw van de interne markt en internationale handel met een bijna fundamentalistisch geloof in de marktwerking. De vraag werd steeds meer 'what can we do for the global market' in plaats van 'what can the global market do for us'. Terwijl het uitgangspunt van de stichters van de Unie precies was dat handel en marktwerking ten dienste zouden staan van de Europese burgers, beperkt de Unie vandaag te vaak de slagkracht van haar lidstaten om mensen te beschermen en te versterken.

Begrijp ons niet verkeerd: wij willen een goed draaiende economie en willen ondernemerschap stimuleren, maar dan wel een ondernemerschap voor de werknemer, voor de consument en niet enkel voor de CEO en de aandeelhouder. Vandaag gaat respect voor de marktregels boven respect voor mensen. De Unie focust te veel op economische mondialisering, terwijl ook sociale mondialisering het streefdoel hoort te zijn. Dit soort mondialisering leidde ons van de 'georganiseerde zekerheid' - zoals die binnen de welvaartsstaten ontwikkeld werd - naar een 'georganiseerde onzekerheid' binnen de supranationale structuur van de Unie. De invoering van de euro en bijhorende strakke begrotingspacten; de (te) snelle uitbreiding naar Oost-Europa; de redding van de banken met belastinggeld; de eurocrisis en de verstrenging van die begrotingsregels; handelsakkoorden die enkel multinationals ten goede kwamen. Al deze factoren hebben gezorgd dat de tendens naar minder zekerheid over jobs, lonen en sociale rechten werd versterkt. Dat staat haaks op de belofte van sociale vooruitgang en een versterking van de Europese welvaartsstaten. Vandaag staan die laatste meer dan ooit onder druk.

2. Kiezen voor rechtspopulisme en neonationalisme?

Het ontbreekt de Unie fundamenteel aan democratische slagkracht om burgers het vertrouwen te geven dat ze hun lot wel degelijk in eigen handen hebben. Het is dan ook niet verwonderlijk dat heel wat mensen, zowel in Europa als in de VS, aangetrokken worden door de sirenenzang van het rechtspopulisme. Met post truth politics en fake news buiten rechtspopulisten de onzekerheid bovendien uit, precies om de samenleving verder te polariseren in conflictdenken. Die agenda belooft dat, als we ons opnieuw achter de nationale grenzen terugtrekken, we de controle zullen herwinnen en alle bedreigingen de baas kunnen.

De realiteit is dat de grote uitdagingen in toenemende mate een internationale aanpak vereisen. Internationale fraude, belastingontwijking en -ontduiking, grensoverschrijdende criminaliteit, terrorisme, klimaatverandering, migratie, de uitputting van grondstoffen en de aanslag op onze leefomgeving vragen allemaal om collectieve antwoorden. Als ieder zich terugtrekt op een eiland, worden we nog meer de speelbal van internationale bewegingen waar we geen grip op krijgen. Het maakt ons op lange termijn nóg zwakker. Individuele landen kunnen zichzelf aan de mondialisering onttrekken, maar ze kunnen die niet op hun eentje hervormen.

Wij stappen dan ook uit dat conflictdenken van rechtspopulisten en luisteren naar de angst en de zorgen van mensen. Daarna draaien we hen geen rad voor de ogen met halfslachtige, kortetermijnmaatregelen dat tot destructie leidt. Wij bieden een realistisch alternatief dat rekening met hén houdt en een eerlijke, lange termijnvisie biedt voor het welzijn van hun kinderen en hun kleinkinderen. Daarom moeten we samenwerken met andere landen en samen oplossingen uitwerken. Wij brengen mensen samen rond een eerlijk verhaal. Dat is ons socialistisch model, daar ligt onze kracht. Het komt er nu op aan om samen controle, bescherming en versterking geloofwaardig te organiseren.

3. Onze traditie van samen sterker

Samen staan we sterker. Tegen crisissen, ongelukken en rampen, tegen de belangen van grote financiële machten en de gevaarlijke ambities van machtige despoten. Door sociale verzekering, herverdelende belastingen, sociaal overleg en toegankelijke publieke diensten op het vlak van onderwijs en zorg kregen we controle over onze sociaal-economische situatie en zorgden we voor sociale vooruitgang. Meer welvaart zorgde voor meer jobs en meer loon, voor minder armoede en minder ongelijkheid. In de loop van de twintigste eeuw heeft het socialisme heel wat van haar idealen kunnen verwezenlijken, van universeel stemrecht, over kwaliteitsvol onderwijs voor iedereen, naar de uitbouw van sociale bescherming, ziekteverzekering en pensioenrechten. De natiestaat zou op die manier de opstap vormen naar transnationale samenwerking en solidariteit. Samenwerken over de grenzen heen zat socialisten dus van meet af aan in de genen. Het socialisme was én is in haar diepste kern een internationalistische beweging, gebouwd op de idealen van de Verlichting die universele, grensoverschrijdende waarden als vrijheid, gelijkheid en solidariteit wil uitdragen.

‘Samen staan we sterker’ was ook het principe waar de Europese Unie 60 jaar geleden op is gebouwd. De EU moest ons behoeden voor oorlog tussen Europese landen en volkeren, onze economieën verzekeren tegen protectionisme waarbij één Europees land zich verrijkt ten koste van een ander én onze democratie en mensenrechten beschermen tegen dictatuur en rechteloosheid. De EU is op dat vlak enorm succesvol geweest met meer dan 60 jaar vrede, welvaartsontwikkeling en verspreiding van democratie. In zo’n klimaat konden socialisten in de lidstaten met succes werken aan een versterking van de nationale welvaartsstaten. Precies om mensen niet alleen te ondersteunen, maar ze ook en vooral alle kansen te geven om hun leven uit te bouwen.

4. Socialisten als voortrekker van een nieuwe Unie die zekerheid, bescherming en veiligheid biedt

Precies omdat internationalisme in onze genen zit, moeten we vandaag - in tijden waarin mensen het geloof in een gezamenlijke toekomst dreigen te verliezen - meer dan ooit het voortouw nemen. Alleen door samenwerking kunnen we (opnieuw) geschiedenis schrijven. Maar dan moeten we eindelijk weg geraken uit wat Jürgen Habermas de ‘normaliteit van de razende stilstand’ in Europa heeft genoemd. We moeten weer vooruit.

We willen uit het moeras van defaitisme en angst op weg naar een toekomst waarin we opnieuw vooruitgang realiseren. Het socialisme heeft daarin een belangrijke rol te spelen. Het verlangen naar sociale rechtvaardigheid is diepgeworteld. Het vertaalt zich in grote steun voor onze welvaartsstaten. Maar door de mondialisering zijn de welvaartsstaten echter zelf bedreigd. In het bijzonder sociale en fiscale dumping en ongecontroleerde migratie ondermijnen het vertrouwen in de meerwaarde van het Europese project.

De Europese Unie staat anno 2017 voor een aantal grote uitdagingen, wil ze haar toekomst verzekeren. Haar vooruitgangsidee en waarden van vrijheid, gelijkheid en solidariteit staan nog steeds als een huis. Maar ze moeten zowel binnen de EU als binnen de wereldorde opnieuw centraal komen te staan. Wij, socialisten met diezelfde fundamenteën, zijn overtuigd dat dit kan, tenminste als we de juiste keuzes maken. De belofte van sociale vooruitgang voor iedereen kunnen we alleen inlossen, als we Europa definitief van koers doen veranderen. Enkel een groter samenwerkingsverband kan de nefaste gevolgen van (economische) mondialisering, migratie, internationale terreur of conflicten aan onze buitengrenzen temmen. Precies daarom hebben we een nieuwe Unie nodig die de belofte van zekerheid, bescherming en veiligheid wél inlost.

5. Naar een Unie van Welvaartsstaten

Dat er nood is aan drastische veranderingen lijkt in woorden algemeen aanvaard, maar daden blijven uit. Europees Commissievoorzitter Juncker heeft in zijn Witboek vijf scenario's geschetst voor een toekomstige Unie. Geen van die scenario's is voor ons bevredigend omdat ze het enkel over institutionele keuzes hebben: willen we nu meer of minder Europa? Die vraag is voor ons volstrekt irrelevant. De vraag is: welk Europa willen we?

Voor ons staat het idee van de welvaartsstaat centraal. Waarom? Omdat wij overal en altijd voor iedereen welvaart en welzijn willen verzekeren. Omdat wij geloven dat de economie van de vrije markt dit niet zal garanderen, ondanks de aanlokkelijke reclamespotjes van de grote bedrijven. Daarom is een tegengewicht nodig, tegen het winstbejag van die bedrijven en het grote geld dat zich probeert te verstoppen voor de kleine man.

Wij willen voor dat tegengewicht zorgen. Wij willen weer evenwicht brengen in een maatschappij die helemaal uit het lood is geslagen, richting een koud en onmenselijk kapitalisme. Wij staan voor een bloeiende economie die de mens zelf weer centraal zet naast de ondernemingen die nodig zijn om die economie te doen draaien. Dat wereldbeeld, die realiteit vraagt om krachtige, nationale welvaartsstaten en een Europese Unie die er alles aan doet om hen hun werk te laten doen.

Daarom moeten we werken aan een zesde scenario dat concrete inhoudelijke keuzes maakt voor een Unie van Welvaartsstaten. Daarin staan lidstaten garant voor elkaar en verzekeren ze elkaar tegen crisissen. Daarin worden sociale dumping en belastingfraude effectief bestreden, zijn investeringen in een reële, duurzame economische omslag mogelijk en wordt de bescherming van de democratie en de rechtsstaat opgetild naar het Europese niveau. Daarin wordt migratie onder controle gebracht en vervullen we onze humanitaire plicht, beschermt ons handelsbeleid de Europese standaarden en draagt deze uit. Daarin is duurzame ontwikkeling de leidraad om ons streven naar

milieubescherming, een gezonde leefomgeving en een faire verdeling van de opbrengsten mogelijk te maken. Ook voor de volgende generaties.

Alleen met zo'n Unie staan we ook sterker tegen Trump, Poetin en andere autocraten. Door samenwerking kunnen we ons beter beschermen tegen terreurnetwerken met vertakkingen tot diep in onze samenleving. Met een veiligheidsbeleid waarin onze economische macht een wapen is, waarin duurzame ontwikkeling een vereiste is én conflictpreventie- en beheersing primordiaal is, dragen we ook bij aan een grotere stabiliteit en vrede in de regio's rondom ons. Daarvoor moeten we via de EU ook op het internationale toneel ons project uitdragen.

6. Onze keuzes zijn niet vrijblijvend, wij doen voort met zij die willen

Om af te sluiten: neen, we zijn niet tevreden met dit Europa en deze mondialisering. Maar wij, socialisten, kiezen niet voor de exit maar voor engagement met Europa om de huidige problemen op te lossen. Precies omdat we naar de EU kijken voor steun en bescherming voor onze welvaartsstaat, moeten we de Unie herdenken, hervormen en heroriënteren. Wij zijn ervan overtuigd dat Europese en internationale samenwerking de beste garanties bieden op vooruitgang. Net zoals 130 jaar geleden vinden wij de oplossingen in 'samen sterker'.

En vergis u niet, onze keuzes zijn niet vrijblijvend. Nieuwe regels moeten ondubbelzinnig voor iedereen gelden. Sommige zullen misschien kiezen om het project te verlaten zoals Hongarije onder Orban. Wel, dan is dat zo. We doen voort met zij die willen. Het is kiezen of delen tegen 2019. Het zogenoemde eurorealisme, waar velen vandaag te koop mee lopen, is dezelfde praat als de Britse conservatieven 20 jaar geleden. We weten dat dit finaal naar exit leidt.

Ja, de uitdagingen zijn groot. Ja, er zijn keuzes te maken. Maar wij zijn realistisch optimistisch voor de toekomst. Als we samenwerken, kunnen we die nieuwe keuzes afdwingen. Eén maand voor zijn overlijden zei Willy Brandt op het Congres van de Socialistische Internationale van 15 september 1992: "Niets gaat vanzelf. En slechts weinig duurt eeuwig. Focus je daarom op je kracht en op de vaststelling dat elke tijd haar eigen antwoorden vereist, en dat men het moet willen, opdat er iets goeds van kan komen." In deze congresbundel geven we alvast aan welke internationale samenwerking wij kiezen en hoe we die vormgeven.

1. Naar een nieuwe Europese Unie van Welvaartsstaten

1.1. Inleiding

RESOLUTIE 1: De EU brengt al méér dan 60 jaar vrede en welvaart. Het is nu tijd dat het hele Europese huis aan de basis sociaal hervormd wordt. Voor ons staat daarbij het idee van de welvaartsstaat centraal. Waarom? Omdat wij overal en altijd voor iedereen welvaart en welzijn willen verzekeren. Daarvoor is een tegengewicht nodig, tegen het winstbejag van die bedrijven en het grote geld dat zich probeert te verstoppen voor de kleine man.

RESOLUTIE 2: Wij willen voor dat tegengewicht zorgen. Wij willen weer evenwicht brengen in een maatschappij die helemaal uit het lood is geslagen, richting een koud en ontmenselijkt kapitalisme. Wij staan voor een bloeiende economie die de mens zelf weer centraal zet naast de ondernemingen die nodig zijn om die economie te doen draaien. Dat wereldbeeld, die realiteit vraagt om krachtige, nationale welvaartsstaten en een Europese Unie die er alles aan doet om hen hun werk te laten doen.

RESOLUTIE 3: Precies omdat we naar de EU kijken voor steun en bescherming van onze welvaartsstaat, moeten we de huidige EU herdenken, hervormen en heroriënteren. In dit deel van het programma geven we aan hoe de EU een sterke motor van jobs, koopkracht, sociale bescherming, gelijke kansen en investering kan zijn.

RESOLUTIE 4: Daarvoor moet de EU de Europese welvaartsstaten niet vervangen, maar die net ondersteunen en herverzekeren. We hebben geen Europese sociale zekerheid nodig, maar wel een EU die onze sociale zekerheid en onze sociale investeringen verdedigt en fatsoenlijke sociale standaarden oplegt. Door valsspellers op sociaal en fiscaal vlak aan te pakken, door de eurozone economie op jobs en investeringen te richten, door werk te maken van een omslag naar duurzaamheid en door bescherming te bieden tegen instabiliteit die onze levenswijze bedreigt. Sociale rechten mogen niet beperkt worden tot een pijler of koterij aan de interne markt. Het fundament van de Unie moet sociaal zijn.

Hieronder de keuzes die wij maken om de EU weer op het pad van sociale vooruitgang te brengen.

1.2. Van Sociaal Europa naar een Unie van Welvaartsstaten

RESOLUTIE 5: Wij kiezen voor een Europese Unie waarin sociale vooruitgang centraal staat. Daarvoor rekenen we niet op wat sociale coördinatie naast economische integratie. Evenmin volstaat een aparte Sociale Pijler naast een economische en monetaire Unie. Om sociale vooruitgang mogelijk te maken, mikken wij op een hervorming van de Unie zelf.

RESOLUTIE 6: Daarbij kiezen we resoluut voor een Unie die onze welvaartsstaat herverzekert. Onze welvaartsstaat kan wel degelijk voor de nodige sociale bescherming en investering zorgen. Maar als ze zelf bedreigd wordt door crisis, dan moet de EU voor de bescherming van de welvaartsstaat zorgen. De regels zijn er om crisissen te vermijden. Maar in nood gaan mensen voor op regels.

Concreet betekent dat dat we crisissen in de eurozone te lijf gaan met investeringen die zorgen voor jobs en toekomstperspectief, dat we in de bankenunie de spaarder én belastingbetaler beschermen tegen onverantwoordelijke bankiers en dat het vrij verkeer binnen de interne markt overal en altijd het principe 'gelijk loon voor gelijk werk' respecteert. Zoals bij elke verzekering zijn lidstaten verplicht tot verantwoordelijk gedrag, een correcte bijdrage en is er een franchise wanneer het mis gaat.

1.2.1. Stabiliteit en solidariteit binnen de eurozone

RESOLUTIE 7: De huidige eurozone is onaf. Aangezien devaluatie van de munt niet meer kan en de begrotingsregels enkel gericht zijn op schuldafbouw, kunnen landen hun competitiviteit enkel herstellen via devaluatie van lonen en pensioenen. Solidariteit mag niet volgens het Europese verdrag. Anti-crisisbeleid door investeringen wordt beperkt door de begrotingsregels. In de eurozone duurde de economische crisis daardoor langer, kwam de jobmotor traag op gang en waren de sociale gevolgen dieper en langduriger. Te weinig investeringen, te weinig groei en te weinig vertrouwen in de toekomst zorgen voor de extreem lage rente van de Europese Centrale Bank, waardoor ook het spaargeld niet opbrengt. Deze eurozone kan zo niet verder.

Hoe willen wij het aanpakken?

- RESOLUTIE 8: Samen crisissen te lijf gaan, betekent dat we regels nodig hebben om samen crisissen te vermijden. Leden van de eurozone moeten economisch gezond zijn en sociaal performant. Onze welvaartsstaten moeten ook doortastend zijn in de strijd tegen armoede en het creëren van gelijke kansen. Daarom worden ze in de toekomst geëvalueerd op basis van een hele reeks economische en sociale indicatoren, zoals bijvoorbeeld ongelijke kansen in het onderwijs en gebrek aan investering in menselijk kapitaal, in plaats van enkel de begroting zoals vandaag het geval is.

- RESOLUTIE 9: Wanneer landen het financieel moeilijk hebben, moeten mensen beschermd worden. Daarom versterken we het crisisbeheer in de eurozone. We willen de euro hervormen zodat die de welvaartsstaten versterkt in een crisis en niet verder afbreekt. In zo'n eurozone betalen we niet alleen met dezelfde munt, maar zorgen we voor sociale vooruitgang. Daarom moet de Europese Centrale Bank evenzeer mikken op tewerkstelling als op prijsstabiliteit. We zorgen voor een herverzekering van de uitgaven voor crisiswerkloosheid: als een land plots met hoge werkloosheid kampt, dan springt de EU tijdelijk en gericht bij. De bankenunie wordt afgewerkt, met strenge regels die het risico beperken en een Europese garantie voor het spaargeld als het misgaat. Een Europese begroting moet de economie stimuleren met investeringen als de markt het laat afweten. Een gezamenlijk schuldbeheer, door bijvoorbeeld eurobonds, gebaseerd op solidariteit en verantwoordelijkheid moet financiële speculant afschrikken en als het moet landen tijdelijk van financiering voorzien. De nadruk van de Europese regels verschuift van begroting naar een bredere reeks van economische onevenwichten die een economie kunnen ontwrichten, zoals private schulden, onderinvestering en te grote spaaroverschotten.

1.2.2. Gelijk loon voor gelijk werk

RESOLUTIE 10: In de hele EU staan de lonen onder druk door een reeks factoren: de oost-west arbeidsmigratie, het lage loonbeleid van Duitsland van de voorbije 10 jaar, de hoge werkloosheid in

Zuid-Europa sinds de crisis, de aanpassing binnen de eurozone en structurele hervormingen gericht op arbeidsmarktflexibiliteit. Daardoor stijgt de armoede en ongelijkheid en verzwakt de economie in de EU. De EU moet van koers veranderen zodat ze deel van de oplossing is en niet van het probleem. De sociale dumping door het opzetten van postbusbedrijven in Oost-Europa, detachingsfraude, schijnzelfstandigheid en niet-naleving van sociale wetgeving moet stoppen. Het uiteindelijke doel is fatsoenlijke lonen, arbeidsvoorwaarden en sociale bescherming in alle lidstaten.

Hoe willen wij het aanpakken?

- RESOLUTIE 11: Werknemers, mannen en vrouwen, moeten dezelfde lonen krijgen en werkgevers dezelfde sociale bijdragen betalen. Detachering van werknemers moet streng gecontroleerd en tot het minimum beperkt worden. Detachering moet beperkt worden tot maximaal 6 maand. Tegelijk pakken we schijnzelfstandigheid aan. De gastlanden moeten de opbrengst uit die sociale bijdragen dan doorstorten naar de sociale zekerheid van de landen van herkomst.
- RESOLUTIE 12: Duidelijke afspraken over loonconvergentie en de uitbouw van de welvaartsstaat over de hele Unie. De ondersteuning met structuurfondsen moet afhankelijk worden van de medewerking van de lidstaten op dat vlak. Als ze zich blijven verzetten, moet er een noodrem voorhanden zijn, zoals tijdelijke beperking van het vrij verkeer van werknemers en diensten tot de landen van de eurozone.
- RESOLUTIE 13: Ook andere factoren van lage loondruk moeten we aanpakken door te investeren in innovatie, door algemene afspraken over loongroei te maken in de eurozone en een investerings- en industrieel beleid te voeren gericht op 'werk in eigen streek'. De Europese jeugdgarantie moet een sterkere jobgarantie worden door sterk te investeren in tewerkstellingsprogramma's.

1.2.3. Fiscale valsspelers aanpakken

RESOLUTIE 14: De financiering van onze welvaartsstaten staat onder druk door neerwaartse concurrentie op de lonen, de vermindering van de lasten op arbeid en fiscale uitvalswegen op vlak van bedrijfs- en vermogensbelastingen. De Europese Unie moet een fiscale Unie worden en ophouden een Unie van belastingparadijzen te zijn. Deze fiscale unie zorgt ervoor dat winsten niet verdwijnen in belastingparadijzen maar worden geherinvesteerd binnen de Unie waar de winsten worden gerealiseerd.

Hoe willen wij het aanpakken?

- RESOLUTIE 15: Wij kiezen voor een sterke fiscale harmonisatie van die belastingen met het grootste risico op ontwijking. De gezamenlijke basis voor de vennootschapsbelasting (CCCTB) en de regels tegen winstverschuiving (BEPS) zijn een eerste goede stap.
- RESOLUTIE 16: Op langere termijn willen we naar een volledig geharmoniseerde vennootschapsbelasting met een gelijk tarief zoals in de VS en een Piketty-belasting voor de grote Europese vermogens.

- RESOLUTIE 17: Een Europees agentschap tegen fiscale fraude en belastingontwijking moet de strijd tegen fraude versterken. De Financiële Transactie Taks moet nu dringend ingevoerd worden en een voorwaarde worden voor lidmaatschap van de euro.

1.2.4. Sociaal investeringspact

RESOLUTIE 18: Het grootste kapitaal in de EU is het menselijk kapitaal. De investering in menselijk kapitaal is niet alleen een motor van sociale vooruitgang, maar ook noodzakelijk voor de vernieuwing van de economie en de verhoging van onze welvaart. Lange termijn verhoging van de productiviteit vraagt permanente sociale investeringen. De investering in kennis en vaardigheden via onderwijs, opleiding en zorg zijn essentieel om de werkgelegenheidsgraad te verhogen, gendergelijkheid te realiseren en van diversiteit een succes te maken.

Hoe willen wij het aanpakken?

- RESOLUTIE 19: Het stabiliteits- en groeipact breiden we uit met afspraken over sociale investeringen in onderwijs, kinderopvang, zorgverloven en opleiding in een sociaal investeringspact. Landen moeten daarop geëvalueerd worden. De welvaartsstaten in het zuiden en het oosten moeten actiever worden en meer gericht op sociale investeringen, onder meer door sociale doelstellingen te koppelen aan de nieuwe meerjarige begroting na 2020.

1.2.5. Investeren in transitie naar een open, digitale, koolstofarme economie

RESOLUTIE 20: De uitdagingen voor onze welvaartsstaten zijn veelvuldig: werkloosheid, langdurige economische stagnatie, vergrijzing, technologische disruptie op vlak van digitalisering en robotisering, de omslag naar een koolstofarme economie, de integratie van vluchtelingen en migranten, het versterken van de veiligheid tegenover bedreigingen binnen en buiten Europa. Zonder sterke welvaartsstaat zijn de sociaal-economisch zwakkeren de eerste slachtoffers van die ontwikkelingen. Zonder forse investeringen in de toekomst, kunnen we die uitdagingen niet aan en vallen er slachtoffers.

Hoe willen wij het aanpakken?

- RESOLUTIE 21: De EU moet nu een superinvesteringsagenda formuleren die het grote Europese spaarvermogen mobiliseert en investeringen financiert van het lokale tot het Europese niveau. We mikken op een investeringsplan van 5% van het Europese BBP.
- RESOLUTIE 22: We versoepelen de begrotingsregels zodat de afschrijvingen in de begroting ingeschreven wordt en niet de investeringskost zelf.
- * RESOLUTIE 23: We stoppen met investeren in fossiele brandstoffen. Publieke instellingen en organisaties gefinancierd met publieke middelen, moeten hun investeringen in fossiele brandstoffen - ook via investeringsfondsen - stopzetten en van hun banken eisen werk te maken van echt duurzame en fossielvrije investeringsfondsen.

1.2.6. Onze duurzame economie beschermen

RESOLUTIE 24: Onze Europese markt, onze bedrijven en onze koopkracht zijn de grootste en belangrijkste ter wereld. Wil ze haar keuzes op vlak van duurzaamheid doordrukken, mag de Unie geen toeschouwer zijn. Het betekent dat we ons niet lijdzaam overleveren aan buitenlandse investeringen, en al zeker niet aan economische grootmachten die zich strategisch inkopen, vaak met politieke en financiële steun van hun overheid. Om het met een boutade te stellen: als onze economie zelfredzamer zou zijn, zou ze niet staan of vallen met wapenleveringen aan een land als Saoedi-Arabië.

RESOLUTIE 25: Het is de opdracht van de EU om in de Europese economie onze internationale engagementen in de strijd voor milieu en klimaat door te drukken. Strategische en duurzame investeringen moeten onze eigen maakindustrie weer centraal stellen. In plaats van mak en kwetsbaar in het spel van de geo-economie te zijn, moet de EU weer haar voortrekkersrol opnemen. Zo kunnen we - ook in Vlaanderen, Brussel en België - Europa mee naar nieuwe en beveiligde welvaart en jobs leiden. Om dat doel te bereiken, moeten we onze Europese koopkracht aanwenden. Precies om een socialer, ecologischer en democratischer welvaartsmodel te realiseren in plaats van onszelf te ondermijnen via de achterdeur.

Hoe willen wij het aanpakken?

- RESOLUTIE 26: We willen regels van bescherming tegen buitenlandse overnames van strategische bedrijven als er politieke bedoelingen achter zitten, of wanneer diezelfde landen niet dezelfde openheid aan de dag leggen voor Europese investeringen.
- RESOLUTIE 27: Alle buitenlandse investeringen waarbij onze publieke en/of strategische infrastructuur is betrokken, moeten onderzocht worden door een Foreign Investment Review Board op andere dan eerlijke economische redenen. De finale beslissing ligt bij de politiek.
- RESOLUTIE 28: Een Buy European Act moet onze publieke aanbestedingen voorbehouden aan bedrijven die minstens de helft van hun productie in Europa hebben. Sterke (sociale) duurzaamheidscriteria moeten daarbij vooraan staan. We mogen onze eigen bedrijven niet blijven blootstellen aan oneerlijke concurrentie of tekort doen door niet-wederzijdse toegang.
- RESOLUTIE 29: Om te investeren in een kenniseconomie moeten onderwijs en opleiding excellent zijn. Van Kopenhagen tot in Athene moet die publieke investering prioriteit nummer één zijn. De investeringen in R&D moeten omhoog tot 3% van het Europese BBP. Dit moet niet alleen in de nieuwe sectoren maar ook in de meer traditionele sectoren zoals de chemische, auto- en staalsector. Bijzondere aandacht gaat daarbij naar de kansen en risico's van de digitalisering.
- RESOLUTIE 30: Het Europees Fonds voor Strategische Investerings moet zijn naam waarmaken en een slagkrachtig fonds worden met echte strategische overwegingen, vooral gericht op toekomstgerichte investeringen die de transitie naar een koolstofarme economie inzetten.

- RESOLUTIE 31: Tot slot moet dit ook de definitieve duw geven voor de omslag naar een groene economie als duurzame bron van economische welvaart en jobs. Een omslag naar een circulaire economie en een energieomslag binnen de Energie Unie moet van Europa opnieuw de onbetwiste leider maken.

1.2.7. Sociale vooruitgang is belangrijker dan snelheid

RESOLUTIE 32: De 60ste verjaardag van het Verdrag van Rome heeft de aanzet gegeven tot het Witboek van de Europese Commissie, met vijf scenario's voor een toekomstige Unie. De Brexit heeft de keuze scherpgesteld. Geen van die scenario's is voor ons bevredigend, omdat ze het enkel over structuur en vorm hebben. Die vraag is voor ons vandaag van hoogstens secundair belang. Wij gaan dus voor een zesde scenario dat concrete inhoudelijke keuzes maakt voor een Unie van Welvaartsstaten.

Hoe willen wij het aanpakken?

- RESOLUTIE 33: Wij streven niet naar de hoogste snelheid of het grootste aantal lidstaten in de EU, maar naar de grootste vooruitgang op vlak van jobs en inkomens, de sterkste sociale bescherming en investering, de beste investering in een duurzame toekomst. Elk scenario voor de toekomst van de EU zullen we afmeten aan die doelstelling: is het een serieuze stap in de richting van een Europese Unie van Welvaartsstaten en maakt het verdere stappen mogelijk?

- RESOLUTIE 34: We kijken in de eerste plaats naar de eurozone om die vooruitgang en solidariteit mogelijk te maken. Lidstaten van buiten de eurozone zullen moeten tonen dat ze de focus op de welvaartsstaat delen om deel te worden van die diepere, socialere Unie. Alleen genieten van de rechten en voordelen die een Unie biedt en zich niks aantrekken van de plichten, dat gaat niet langer op. Europees engagement mag niet vrijblijvend zijn. Wij doen voort met zij die ons doel delen: een Europa waarin sociale vooruitgang voorop staat.

*RESOLUTIE 34 bis: Een hervorming van de interne werking van de Europese Unie is noodzakelijk voor haar democratische legitimiteit. Het Europees parlement dient het eerste doel te zijn om de efficiëntie te verhogen en te besparen door gebruik te maken van één enkel parlement op één locatie. Het Europees parlement moet samen met de Europese Commissie duidelijke grenzen opleggen voor het volledige loonpakket van alle mandatarissen en de controle op vergoedingen voor geleverd werk aanscherpen. De anti-corruptie regels moeten op regelmatige basis geëvalueerd worden en waar nodig aangepast. Om een einde te stellen aan de 'draaideur' tussen Europese mandatarissen en de grote bedrijfswereld is een verlenging van de 'afkoelingsperiode' dan ook essentieel.

De gelijke vertegenwoordiging van mannen en vrouwen is een fundamentele vereiste die op alle beleidsniveaus van de EU moet gelden.

2. Naar nieuwe Europese regels voor een eerlijk en duurzaam handelsbeleid

2.1. Inleiding

RESOLUTIE 35: Hoe langer hoe meer is de markt een doel op zich. De discussie over de vrijhandelsakkoorden TTIP en CETA heeft dat pijnlijk duidelijk gemaakt. Keuze is er niet, verzet mag niet. In handelsbeleid, een exclusieve bevoegdheid van de EU, wordt de Europese Commissie al decennialang gedreven door een eenzijdige liberaliseringsagenda. Die gaat er blind van uit dat we met anderen zaken kunnen doen zonder onze normen en waarden te delen. Per definitie gedijt handelsbeleid in een mondiale context, maar gaandeweg heeft de EU de spelregels van de mondialisering - die ons door de markt werden opgedrongen - gewoon overgenomen. Die zogenoemde 'hypermondialisering' heeft als absolute primaat: kosten drukken. Niet door vernieuwende en duurzame producten of productiemethoden te ontwikkelen, maar wel door loonmatiging, de uitbuiting van werknemers, sociale en fiscale dumping en de afwenteling van milieukosten op de samenleving.

RESOLUTIE 36: De winnaars van de mondialisering zijn bekend: een super-elite van multinationals en hun aandeelhouders. Kapitaal concentreert zich meer en meer, vandaag is de ongelijkheid bijna mateloos. Zo hebben de acht rijkste mannen ter wereld anno 2017 evenveel als de armste helft van de bevolking. Miljarden euro's in weinige handen geeft die extreem rijken, multinationals en concerns ook heel veel indirecte macht en invloed. Niet toevallig hebben hun lobby's geprivilegieerde toegang tot het beleidsproces, terwijl volksvertegenwoordigers en het middenveld een guessing game moeten spelen. Het hart van onze democratie én van onze samenlevingen wordt zo aangetast. Deze 'hypermondialisering' ligt ook niet wakker van duurzaamheid. Zo wentelt de markt onverschillig de milieukosten - essentieel in het kader van klimaatverandering - af op de samenleving. Marktfundamentalisten en handelstechnocraten zijn bovendien blind voor het gevaar dat vrijhandelsakkoorden ook oneerlijke concurrentie voor onze bedrijven organiseren, wanneer producenten uit het buitenland onderworpen zijn aan laksere milieuvoorschriften en arbeidsnormen.

RESOLUTIE 37: Een markt die zichzelf reguleert en de best mogelijke uitkomst voor iedereen organiseert, was destijds de belofte. Die belofte is niet ingelost, met alle gevolgen van dien. Daarom is nu voor ons hét moment om deze mondialisering opnieuw in handen te nemen en duurzame verandering in het handelsbeleid te brengen.

RESOLUTIE 38: Het gaat er helemaal niet om handel tussen landen en regio's te stoppen. Voor België is vrijhandel cruciaal. Omdat de binnenlandse markt te klein is, heeft ons land nood aan buitenlandse markten om te groeien. De geschiedenis toont aan dat wanneer landen hun markten afschermen en in een moordende competitieve spiraal verzeilen, conflicten en zelfs oorlogen mogelijk zijn. Dat verleidde de 19de eeuwse econoom Frédéric Bastiat tot de uitspraak: "Si les marchandises ne traversent pas les frontières, les soldats le feront".

RESOLUTIE 39: Waar gaat het dan wel om? Om samen met zoveel mogelijk partners van vrijhandel een instrument te maken van sociale vooruitgang en duurzaamheid. Van de neoliberale vrijhandelspolitiek naar duurzame en eerlijke handel dus, weg van dumping. Meer dan andere grote

mogendheden heeft de Europese Unie als grootste en rijkste markt ter wereld een geloofwaardig internationaal profiel om van 'duurzame ontwikkeling' het sleutelconcept van de 21e eeuw te maken. Alleen door zelf een eerlijk en duurzaam handelsbeleid te voeren én uit te dragen, kan de EU sociale herverdeling mondiaal op de agenda zetten. Alleen zo kan ze de transitie naar een nieuw, fair en duurzaam economisch model in de wereld schragen. Dat is niet alleen essentieel om de klimaatverandering tegen te gaan. Het maakt ons ook innovatiever, gezonder en meer gerespecteerd.

RESOLUTIE 40: Handelsbeleid op zich is voor ons dus geen doel, maar een middel. Alleen als het bijdraagt tot de verwezenlijking van het sociale en economische model dat we voor ogen hebben, heeft het reden van bestaan. In dit deel van het programma geven we aan hoe de EU de huidige en nieuwe instrumenten kan aanwenden om een nieuwe, eerlijke en duurzame handelspolitiek te voeren. Een handelspolitiek die de toekomst garandeert en vormgeeft.

2.2. Duurzame ontwikkeling inschrijven in het DNA van handelsregels

RESOLUTIE 41: Mondiaal aanvaarde normen op vlak van sociale vooruitgang, fiscale samenwerking, en duurzame ontwikkeling bestaan, maar ze missen te vaak nog de nodige afdwingbaarheid. CETA heeft bijvoorbeeld een ambitieus duurzaamheids hoofdstuk maar dit is slechts 'vrijwillig'. Dit moeten we omdraaien, willen we een tegenwicht bieden aan de macht van de grote kapitaalkrachtige spelers en een race to the bottom vermijden. Sociale, fiscale, en ecologische doelstellingen mogen niet langer een koterij zijn naast de handelsbeurs, maar moeten daarentegen de fundamenten vormen van een nieuwe handelspolitiek.

Hoe willen wij het aanpakken?

- RESOLUTIE 42: Geen verdere economische voordelen zonder effectieve uitvoering van afgesproken sociale, fiscale, en milieunormen. De regels en afspraken daarrond maken we dus meteen juridisch afdwingbaar. De economische voordelen schorsen we als die beloften niet worden ingelost en de toestand verslechtert. Er is evenwel meer creativiteit nodig: bij toepassing van het principe 'de vervuiler/uitbouter betaalt' moeten we sancties enkel richten op bedrijven of sectoren die tegen dit principe zondigen. Niet het hele handelsakkoord moet daarvoor dus op de schop.
- RESOLUTIE 43: De ratificatie en effectieve uitvoering van de belangrijkste instrumenten ter verdediging van de mensenrechten, de fundamentele conventies van de Internationale Arbeidsorganisatie en het Klimaatakkoord van Parijs, maken we verplicht. Het VN-Vrouwenverdrag is cruciaal element in de internationale aanpak van duurzame ontwikkeling.
- RESOLUTIE 44: De implementatie van internationale normen in belastingzaken maken we verplicht. Concreet gaat het over de OESO-BEPS normen inzake het tegengaan van belastingontwijking door multinationals, en de internationale standaard inzake de automatische uitwisseling van bankgegevens.

*RESOLUTIE 44 bis: Ook bedrijven hebben een grote maatschappelijke verantwoordelijkheid. Ondernemingen moeten in hun bevoorradingsketen, import-, export- en investeringsstrategieën rekening houden met de economische, sociale, ecologische, mensenrechten en culturele impact van hun activiteiten, hier op een transparante manier over rapporteren en waar nodig bijsturen. We engageren ons voor de internationale verwezenlijking van waardig werk en de fundamentele arbeidsrechten van de Internationale Arbeidsorganisatie. We pleiten ook voor een ambitieus en bindend Nationaal Actieplan Bedrijven en Mensenrechten ter uitvoering van de UN Guiding Principles on Business & Human Rights. Ondernemingen worden ondersteund door het overheidsinstrumentarium om deze richtlijnen om te zetten. Bedrijven die een aanvraag tot steun indienen, moeten kunnen aantonen dat ze goed werkende en transparante 'Due Diligence' processen hebben en dat hun activiteiten geen negatieve impact zullen hebben op de situatie inzake sociale en mensenrechten. Internationale handelsakkoorden moeten worden gekoppeld aan de naleving van de mensenrechten, sociale verdragen en milieuconventies.

2.3. Politieke controle en transparantie

RESOLUTIE 45: Een omslag naar een eerlijk Europees handelsbeleid is onmogelijk zonder een door de politiek gecontroleerd, transparant en inclusief proces, mét publiek debat. Nu krijgen de grote multinationals en industrieën directe toegang tot de onderhandelaars en de beleidsmakers. De technische aard van het handelsbeleid is geen excuus om het debat aan het politieke domein te onttrekken. Elke beslissing, zelfs verdedigd als 'objectief', houdt immers politieke keuzes in. Alle belanghebbenden moeten niet alleen gehoord worden, ze moeten ook effectief kunnen meeschrijven aan de regels en ze afdwingbaar maken.

Hoe willen wij het aanpakken?

- RESOLUTIE 46: De vaak gebrekkige participatie van het middenveld, zoals vakbonden, mutualiteiten, milieuorganisaties of consumentenverenigingen bij de voorbereiding, onderhandeling en monitoring van handelsakkoorden verklaart mede het onevenwichtige karakter van de huidige akkoorden. Het middenveld moet mee een cruciale stem krijgen in de totstandkoming van akkoorden.
- RESOLUTIE 47: Voor de Europese Commissie een onderhandelingsmandaat krijgt, zijn openbare analyses en tegenanalyses nodig van de mogelijke effecten van een nieuw verdrag.
- RESOLUTIE 48: We maken het onderhandelingsmandaat van de Commissie van bij aanvang publiek. Dat moet een grondig debat, met alle belanghebbenden en actoren, ook het middenveld, mogelijk maken. Vandaag is zo'n mandaat vaak niet publiek en niet in de tijd beperkt. Het is immers onzinnig om zoals in het geval van de Mercosur-onderhandelingen met een mandaat van 1999 te werken. Dit zorgt ervoor dat de onderhandelaars, éénmaal dit mandaat op zak, niet voor altijd carte blanche krijgen. Bovendien zorgt de tijdsbeperking ervoor dat de onderhandelingsmandaten mee evolueren met wijzigende omstandigheden.

- RESOLUTIE 49: Actieve parlementaire controle vóór, tijdens en na de onderhandelingen is essentieel. Dit zowel in de fase van de prospectie, de fase van de onderhandelingen als de fase van de uitvoering.
- RESOLUTIE 50: Het Europees Parlement, dat op het einde van de rit vrijhandelsakkoorden dient goed of af te keuren, is het hart van de Europese parlementaire controle van het handelsbeleid. Het dient dus formeel zeggenschap te krijgen over het onderhandelingsmandaat. Dit draagt bij tot een breed, transparant en openbaar debat.
- RESOLUTIE 51: Europese parlementsleden moeten veel meer de link maken met de nationale parlementen. Deze nationale parlementen moeten zelf ook een actieve rol spelen en het gedrag van hun eigen regeringen in de Raad controleren, en een actief debat voeren doorheen de verschillende fases.

2.4. Bescherming tegen oneerlijke concurrentie

RESOLUTIE 52: We kiezen voor een mondiaal gelijk speelveld voor iedereen. Dit moet verhinderen dat landen oneerlijke voordelen halen uit zwakkere sociale, fiscale en milieunormen. We houden rekening met het ontwikkelingsniveau van de handelspartner, maar zijn ambitieus én streng voor andere industrielanden. Er wordt streng op toegezien dat elk land zich aan zijn aangegane ambitieuze engagementen houdt.

Hoe willen wij het aanpakken?

- RESOLUTIE 53: De afgelopen decennia zijn grote bedrijven steeds meer internationaal gaan werken en verplaatst kapitaal zich steeds makkelijker over de grenzen. Maar onze economische openheid mag niet langer tegengesteld zijn aan herverdeling via eerlijke fiscaliteit. We moeten meer internationaal samenwerken en betere afspraken maken om de belastingontwijking en -ontduiking te vermijden en aan te pakken. Vandaag liggen de lasten te veel bij werknemers en kmo's.
  - De BEPS-richtlijnen van de OESO/G20 rond de bestrijding van belastingontwijking van multinationals zijn een belangrijke eerste stap naar meer internationale, zelfs mondiale, samenwerking. Deze minimumvereisten moeten door alle landen ook effectief geïmplementeerd worden. In een volgende stap moeten deze richtlijnen aangevuld worden met nieuwe mondiale afspraken om de belastingontwijking door multinationals tegen te gaan.
  - Bedrijven, stichtingen en trusts moeten verplicht worden hun 'uiteindelijk begunstigen' kenbaar te maken via een publiek toegankelijk register.
- RESOLUTIE 54: We moeten de definitie van internationale dumping – de verkoop van exportproducten aan prijzen beneden de productiekost – uitbreiden zodat we ook sociale en ecologische uitbuiting dumping uitsluiten. We verbieden producten op de Europese markt te slijten aan een prijs die lager ligt dan de optelsom van de productiekost en de afgewentelde milieukost.
- RESOLUTIE 55: Landen of handelsblokken moeten compenserende invoerheffingen of -beperkingen kunnen instellen wanneer landen basisafspraken rond milieu aan hun laars lappen. Als de VS beslist

om klimaatafspraken naast zich neer te leggen, dan moet de EU een compenserende invoerheffing kunnen instellen voor Amerikaanse bedrijven die de EU dan maar voor hun CO₂-uitstoot moeten betalen. Anders zijn het klimaat én onze eigen bedrijven de dupe.

- RESOLUTIE 56: De EU dient de instrumenten te versterken die onze economie en bedrijven beschermen tegen oneerlijke concurrentie door dumpingpraktijken en een overmatig gebruik van subsidies uit andere landen. De oneerlijke Chinese concurrentie is een duidelijk voorbeeld van een situatie waarin de EU nood heeft aan instrumenten die onze economie en bedrijven beschermen.

2.5. Ruimte voor progressief beleid maximaal houden

RESOLUTIE 57: Handel mag de beleidsruimte om progressief beleid te voeren niet vernauwen. Internationale handel is slechts legitiem als het bijdraagt tot de verwezenlijking van het maatschappelijke, sociale en economische model dat we voor ogen hebben.

Hoe willen wij het aanpakken?

- RESOLUTIE 58: Een handelsakkoord mag enkel tot hogere bescherming leiden, geen lagere. Landen moeten dus altijd volop de mogelijkheid hebben om via progressieve regelgeving de volksgezondheid, de arbeidsomstandigheden, het milieu, het dierenwelzijn of privacy beter te beschermen. Zij mogen nooit als ‘handelsbelemmering’ worden gezien. Indien men ze toch verlaagt om de export te bevorderen en investeringen aan te trekken, moet dit gepaard gaan met sancties. Dit noemt men standstill clauses. In ons milieu- of gezondheidsbeleid moeten we onverkort het voorzorgsprincipe kunnen toepassen.

- RESOLUTIE 59: Aparte ad hoc investeringstribunalen zoals we die vandaag zien (in de vorm van ISDS of ICS), die multinationals een extra optie geven om overheden aan te klagen, dienen enkel als bescherming voor multinationals, niet voor burgers of onze kmo's. Deze vorm van geschillenbeslechting is dan ook onnodig en ongewenst.

- RESOLUTIE 60: Op termijn moeten we naar de oprichting van een nieuw internationaal juridisch orgaan in de schoot van de Verenigde Naties. Dat nieuwe juridisch orgaan mag niet enkel toegankelijk zijn voor bedrijven en over investeringsconflicten oordelen, maar moet ook toegankelijk zijn voor de civiele maatschappij om over conflicten te oordelen die gaan over mensenrechtenschendingen, schendingen van internationale arbeidsnormen of ecologische dumping door bedrijven. Wel moet er de verplichting zijn om eerst nationale en Europese rechtsmiddelen uit te putten.

- RESOLUTIE 61: Huidige en toekomstige publieke diensten en diensten van algemeen belang moeten buiten handels- en investeringsverdragen vallen. In plaats van negatieve lijsten voor de vrijmaking van de dienstensector (enkel de opgesomde diensten zijn beschermd tegen liberalisering), moeten we positieve lijsten zoveel als mogelijk bepleiten (enkel de opgesomde diensten worden geliberaliseerd).

- RESOLUTIE 62: De mogelijkheid tot openbaar eigendom van een sector moet hoe dan ook gevrijwaard blijven. Bovendien moet er altijd de optie zijn om sectoren zoals audiovisuele diensten en cultuur buiten de handelsagenda te houden.

2.6. Eerlijke kansen voor ontwikkelingslanden

RESOLUTIE 63: Mondialisering biedt kansen voor ontwikkelingslanden, maar zij betalen hiervoor vaak een veel te hoge prijs. Alleen via eerlijke handel kunnen we belangrijke onevenwichten in de wereldhandel en maatschappelijke mistoestanden in ontwikkelingslanden rechte trekken.

Hoe willen we het aanpakken?

- RESOLUTIE 64: De toegang van producten uit lage inkomenslanden tot de Europese markt bevorderen we door het wegwerken van tarifaire en administratieve invoerbepalingen. Zo'n verbeterde toegang moet gepaard gaan met steun voor de ontwikkeling van sociale rechten, goede arbeidsomstandigheden, een goed beheer van natuurlijke rijkdommen en de ontwikkeling van milieuvriendelijke productieprocessen en -methodes.
- RESOLUTIE 65: Anderzijds verbinden ontwikkelingslanden zich ertoe om - rekening houdend met hun ontwikkelingsniveau - sociale normen, milieunormen en democratie te respecteren. Mensenrechten en good governance zijn absoluut.
- RESOLUTIE 66: De ontwikkelingslanden moeten de kans krijgen opkomende economische sectoren te beschermen tot deze voldoende competitief zijn en, indien zij dit wensen, eerst hun markten te koppelen met buurlanden binnen regionale handelsblokken.
- RESOLUTIE 67: We mogen boeren niet langer subsidiëren om overschotten te produceren die dan met exportsteun worden gedumpt op de markten van de derde wereld. Europa moet de boeren wél een eerlijke vergoeding geven voor de maatschappelijke diensten die ze leveren op het vlak van landschaps- en natuurbehoud, voor het instandhouden van onze watervoorraden, ...
- RESOLUTIE 68: We introduceren de logica van 'graduatie' in bilaterale handelsverdragen zodat ontwikkelingslanden hun bescherming van beloftevolle of gevoelige sectoren geleidelijk afbouwen naarmate zij aan concurrentievermogen winnen en van laag - tot midden- en hogere inkomenslanden evolueren.
- RESOLUTIE 69: Landbouwgrondstoffspectulatie bedreigt zowel de voedselzekerheid als eerlijke prijzen voor de producenten. Alleen investeerders die een directe relatie hebben met landbouwmarkten mogen nog handel drijven en de Europese Autoriteit voor effecten en markten (ESMA) moet meer middelen krijgen om misbruik van marktmacht te voorkomen. Met voedsel en eerlijke prijzen mag niet gegokt worden.

2.7. Een circulair Europa en een Europese gemeenschap van zon en wind

RESOLUTIE 70: Voor de versterking van haar concurrentiepositie binnen de wereldeconomie moet de EU niet eenzijdig focussen op de verwerving van nieuwe exportmarkten. We moeten zelf intern duurzame ontwikkeling naar een hoger niveau tillen en zo de leider van de toekomst worden.

Hoe willen we dit aanpakken?

*Resolutie 70 bis: De Europese Commissie moet met een plan komen om onze Unie volledig te laten functioneren op hernieuwbare energie tegen 2050. Met de lidstaten moeten hier concrete afspraken voor gemaakt worden. Er moet een verdeelsleutel komen voor de te leveren inspanningen en de Unie moet met een ambitieus investeringsprogramma komen om dit doel te bereiken.

- RESOLUTIE 71: Het is noodzakelijk om tot een wereldwijde afspraak te komen voor het spoedig uitfaseren van fossiele brandstoffen. Handelsakkoorden kunnen hier de noodzakelijke duw in de rug geven.
- RESOLUTIE 72: De EU betaalt 1 miljard euro per dag voor de import van aardgas, aardolie en grondstoffen afkomstig uit geopolitiek instabiele regimes of hele en halve dictaturen. Als we evenveel middelen aanwenden voor investeringen in hernieuwbare energie, energiebesparing en het ontginnen van de "stedelijke mijn" door afvalstoffen als grondstof te gebruiken voor de Europese industrie, bouwen we deze importen af.
- RESOLUTIE 73: We sluiten de kringlopen op Europees niveau, niet via downcycling maar via hoogwaardige upcycling. Behalve afvalrichtlijnen die opleggen hoe we auto's, elektrische apparaten of verpakkingen op het einde van hun levenscyclus moeten scheiden en inzamelen, hebben we ook normen nodig die opleggen hoe producten die op de Europese markt komen in het begin van hun levenscyclus moeten ontworpen en geproduceerd worden. Doen we dat niet, dan blijft ons afval op de boot richting andere continenten vertrekken. Daar wordt ons afval in minder kwaliteitsvolle recyclageprocessen gerecupereerd om terug te keren als goedkope, minderwaardige en vervuilende producten die vaak onder slechtere arbeidsomstandigheden gemaakt werden.
- RESOLUTIE 74: Als de Europese Unie echt een voortrekkersrol wil opnemen op vlak van klimaatbeleid en global commons, moeten er ook kwalitatieve criteria worden ontwikkeld voor het opkopen van bedrijfsobligaties door de ECB. We moeten komaf maken met het aankopen van obligaties van fossiele reuzen zoals Shell en Total, van dieselgate hoofdrolspelers zoals Volkswagen en van private waterbedrijven als Suèz en Veolia.
- RESOLUTIE 75: De Europese Centrale Bank moet ook projectobligaties opkopen van transformatieve, koolstofarme en circulaire projecten die aan bepaalde duurzaamheidscriteria voldoen. De financiële injectie zorgt meteen voor minder uitstoot, minder broeikasgassen, minder verspilling van grondstoffen en meer werkgelegenheid.

2.8. Een ander regime voor het beheer van de global commons

RESOLUTIE 76: Onze economieën maken gebruik van natuurlijke bronnen, beheerd door en onder juridisch toezicht van de landen die over die bronnen beschikken. De snelle economische ontwikkelingen en toenemende internationale handel hebben wereldwijd echter een grotere druk gezet op de zogenaamde global commons: die domeinen die niet onder controle of jurisdictie van één land vallen en in theorie 'open staan' voor gebruik door 'iedereen'. Wereldzeeën, het internationale luchtruim, de ruimte en enkele gebieden aan land, zoals Antarctica, zijn zulke global commons.

RESOLUTIE 77: Maar ook het wereldwijde web, de opmars van het 'internet of everything' dat gigantische hoeveelheden data genereert ('big data') of vormen van open acces-informatie - waaronder kunst en cultuur, taal en wetenschap - worden steeds meer beschouwd als global commons, omdat ze een 'gemeenschappelijk erfgoed van de mensheid' zijn. Vandaag zijn ze echter vooral voorwerp van 'big business'. Het beheer van die global commons is, wegens de gigantische economische belangen, steeds complexer geworden. Denk maar aan de hindernissen voor een internationale aanpak van de klimaatverandering. Een globale, duurzame wereldeconomie is enkel mogelijk als we ook het gebruik van de global commons eerlijk verdelen én reguleren.

Hoe willen we dit aanpakken?

- RESOLUTIE 78: Met het principe van een 'gelijk milieugebruiksrecht' op de global commons. Om de noodzakelijke internationale inspanningen in het kader van de strijd tegen de klimaatverandering rechtvaardig te verdelen, kan het 'gelijk milieugebruiksrecht' uitkomst bieden. Als elke inwoner van een land een 'gelijk uitstootrecht' krijgt, kunnen landen die méér uitstoten dan hun eerlijk aandeel, betalen aan landen die daaronder zitten, met de afspraak dat deze middelen ingezet worden voor duurzame energie- of bebossingsprojecten. Landen die minder uitstoten, krijgen zo een dividend op de welvaart die elders is gecreëerd. Landen die boven hun eerlijk aandeel uitstoten, moeten betalen en krijgen op die manier een prijsprikkel om minder koolstof uit te stoten. Dit zal ertoe bijdragen dat ontwikkelingslanden zich sneller zullen ontwikkelen op vlak van sociale en milieu-omstandigheden.
- RESOLUTIE 79: 'Big data' vormen de nieuwe grondstof en kapitaal van de mondiale economie. Big data moeten maximaal open data zijn én moeten ingezet worden op een manier dat ze geen afbreuk doen aan de menselijke integriteit en privacy.

3. Naar een nieuwe Europese asiel- en migratiepolitiek

3.1. Inleiding

RESOLUTIE 80: Oorlog, schrijnende ongelijkheid en klimaatverandering. Ze doen mensen migreren op zoek naar een beter leven. De migratiedruk zal de komende jaren aanblijven. De vraag is hoe we ermee omgaan. Wat vaststaat, is dat de huidige Europese praktijk onmenselijk, ongecontroleerd en onduurzaam is. De vele verdrinkingsdoden in de Middellandse Zee zijn een schandvlek op onze Europese ziel. Aan de Europese buitengrenzen wacht asielzoekers al te vaak een mensonwaardige opvang. Tegelijk stellen we vast dat een groot deel van de migranten die de EU na een lange reis bereikt hebben, geen recht hebben op verblijf. De terugkeer van die mensen verloopt gebrekkig. Velen verdwijnen in illegaliteit.

RESOLUTIE 81: Om solidariteit én een menselijke houding ten aanzien van vluchtelingen te verzekeren, moet de overheid de zaak onder controle hebben. Bij de recente asielcrisis was dat allerm minst het geval en dat heeft veel stuk gemaakt. Vandaag gebruiken - of misbruiken - overheden dat gebrekkige controle-apparaat om ... geen solidariteit meer te moeten organiseren. Maar de grenzen definitief dichtdoen, hoge muren optrekken en ons afsluiten van de wereld kan misschien even soelaas brengen, maar is allerm minst een oplossing op lange termijn. Mensen zullen, steeds wanhopiger, manieren blijven zoeken om toch binnen te komen. Door ons af te sluiten zullen we bovendien partners verliezen om de oorzaken van migratie aan te pakken.

RESOLUTIE 82: Wij maken andere keuzes. Keuzes die een overheid niet alleen toelaten opnieuw controle te verwerven over migratie, maar tegelijk keuzes die de belofte van een beter leven inlossen. Met andere woorden, gecontroleerd én menselijk. Canada bewijst dat zo'n asiel- en migratiebeleid mogelijk is. Dat land bewijst ook dat migratie een positief verhaal kan zijn, waarbij migranten meebouwen aan de toekomst van het land. Asiel wordt er voornamelijk toegekend via een luchtbrug vanuit derde landen en daarnaast voeren de Canadezen een strikt economisch migratiebeleid. Natuurlijk, Canada ligt tussen twee oceanen en dan is het makkelijker praten. De Europese inspanning zal bijgevolg des te groter moeten zijn. Maar met een sterke, gezamenlijke Europese aanpak kunnen we ondanks andere omstandigheden wel degelijk hetzelfde bereiken. In dit deel van het programma geven we aan hoe de EU een duurzaam asiel- en migratiebeleid kan uitbouwen.

3.2. Naar een duurzaam Europees migratiebeleid: gecontroleerd én menselijk

RESOLUTIE 83: Een eerste cruciale voorwaarde voor elk duurzaam migratiebeleid is dat we de oorzaken aanpakken waarom mensen - vaak noodgedwongen - vertrekken. Een correct migratiebeleid heeft daarom maar kans op slagen als het gepaard gaat met een eerlijk handelsbeleid en eerlijke fiscaliteit, waardoor ook ontwikkelingslanden delen in de winst. Duurzame conflictpreventie en vredeshandhaving zijn eveneens essentieel. Met een ontwikkelingsbeleid dat gericht is op investeringen en dat de levensomstandigheden van mensen ter plaatse drastisch verbetert door hen te empoweren, via onderwijs en economische opportuniteiten, zeker ook op kleine schaal. Maar ook met een ambitieus beleid tegen de klimaatverandering, die vooral de armste

landen treft. Vandaag schiet de Europese Unie op dat vlak schromelijk tekort. Een integrale visie op een Europees asiel- en migratiebeleid veronderstelt dat de EU ook hier haar verantwoordelijkheid neemt. Ten tweede moet de Europese Unie de migratie zelf structureel en vooral samen organiseren, met duidelijke én afdwingbare regels die voor elke lidstaat gelden.

RESOLUTIE 84: Om verdrinkingsdoden te vermijden en mensensmokkelaars te ontmoedigen, kiezen we voor een beleid dat mensen wil overtuigen dat het niet nodig is - noch zin heeft - om de gevaarlijke oversteek te wagen. We geven hen een alternatief dat beter en menselijker is, dankzij een trapsgewijze aanpak:

- Allereerst betekent dit een veilige en menswaardige opvang in de regio zelf.
- Voor wie in aanmerking komt voor hervestiging van buiten de EU, neemt de EU haar verantwoordelijkheid door via een luchtbrug te zorgen voor een veilige route. Wie niet aanmerking komt, wordt ter plaatse, in zijn eigen regio, afgewezen.
- Wie toch de oversteek maakt naar Europa, krijgt snel duidelijkheid. Het Europese asiel- en migratiebeleid moet in staat zijn om asielaanvragen aan de buitengrenzen van de EU snel én kwalitatief te behandelen. Tegelijk zorgt de Unie voor een menswaardige opvang aan diezelfde buitengrenzen tijdens de behandeling van de asielaanvraag. Bij erkenning verzekert de EU van daaruit de onmiddellijke toewijzing aan een EU-lidstaat met het oog op een vlotte integratie. Irreguliere migratie daarentegen wordt afgeschrikt door snel duidelijk te maken dat wie niet aan de erkenningscriteria voldoet ook geen verblijfsrecht zal krijgen. In dat geval volgt onmiddellijke terugkeer. Tegelijkertijd wordt de strijd tegen mensensmokkel fors opgedreven. Dit alles gebeurt in volle transparantie, onder controle van een Europese waakhond voor de mensenrechten.

RESOLUTIE 85: Met zo'n trapsgewijze aanpak creëren we opnieuw de mogelijkheid tot economische migratie op maat van onze arbeidsmarkt, net zoals in Canada. In een Europa dat snel vergrijsst, gaan we op zoek naar migranten die de noden op onze arbeidsmarkt helpen in te vullen. Op die manier brengen we evenwicht in ons beleid en worden migratiekanalen gebruikt waarvoor ze ook bedoeld zijn. Hervestiging en asiel voor wie bescherming nodig heeft, gekoppeld aan economische migratie om gaten in knelpuntberoepen te dichten.

3.3. Concreet, hoe willen wij het aanpakken?

3.3.1 In de regio: veilige, menswaardige opvang en hervestiging

- RESOLUTIE 86: Opvang in de regio - Vluchtelingen moeten in de regio rond de oorlogszones een menswaardig leven kunnen leiden. De vluchtelingenkampen van vandaag zullen niet snel verdwijnen. De kampen van vandaag kunnen echter de steden van morgen worden. De EU biedt daarbij zowel technische, logistieke als financiële steun aan landen en organisaties die het merendeel van de vluchtelingen ontvangen. Zo wordt een omgeving gecreëerd waar vluchtelingen in veiligheid kunnen leven, om stilaan hun leven opnieuw op te bouwen.

- RESOLUTIE 87: Hervestiging door de overheid - Hervestiging is een procedure waarbij vluchtelingen geselecteerd en overgebracht worden van het land waar zij bescherming zochten naar een derde land, dat vooraf heeft ingestemd om hen een duurzaam verblijfsrecht te geven. De EU werkt daarvoor samen met UNHCR, het VN-agentschap voor de vluchtelingen. Maar vandaag staat het Europese hervestigingsmechanisme nog in zijn kinderschoenen. De EU moet de morele voortrekkersrol opnemen en tonen dat het mogelijk is om groepen vluchtelingen op een gecontroleerde manier een plaats te geven in onze samenleving. De EU moet UNHCR meer bijstaan zodat die in staat is meer vluchtelingen te screenen en door te verwijzen. Ook klimaatvluchtelingen uit bvb. verdwijnende eilanden komen hiervoor in aanmerking, als onderdeel van een internationaal gecoördineerde aanpak, met daarnaast ook extra ondersteuning voor de getroffen landen.

- RESOLUTIE 88: In een tweede fase van hervestiging door de overheid zorgt het Europese asiel- en migratie-agentschap (in punt 2 - hieronder - meer daarover) voor de toewijzing aan een specifieke EU-lidstaat en dat volgens een afdwingbaar spreidingsplan. Lidstaten die zich onttrekken aan het verplichte spreidingsplan voor vluchtelingen worden gesanctioneerd door inhouding van middelen uit de Europese Structuur- en Investeringsfondsen. Bij de toewijzing van vluchtelingen aan lidstaten wordt maximaal rekening gehouden met het hoogste belang van het kind, de gezins- en familiebanden, het arbeidsmarktprofiel, de talenkennis, kwetsbaarheid, enz. Tevens moet de EU duidelijke kwaliteitsnormen vastleggen voor de hervestiging binnen de lidstaten, waarbij de focus ligt op een duurzame integratie. Lidstaten kunnen vervolgens vluchtelingen die gebruik wensen te maken van sociale bijstand voor een beperkte periode toewijzen aan een stad of gemeente. Hierbij wordt opnieuw zoveel mogelijk rekening gehouden met het profiel van de vluchteling. De toegewezen stad of gemeente wordt zo de motor voor integratie.

- RESOLUTIE 89: Hervestiging door burgers - Naast hervestigingen door de overheid werken we een systeem uit zoals in Canada. Burgers of organisaties kunnen een hervestiging aanvragen via een humanitair visum voor vrienden, familie of kwetsbare personen in nood die zich in een oorlogssituatie bevinden en willen vluchten. Een aanvraag kan enkel met bijhorend hervestigingsplan worden ingediend, met het oog op een optimale integratie. De burgers of organisaties nemen - onder monitoring van de overheid - de begeleiding van de hervestigde op zich en nemen voor een bepaalde termijn de financiële verantwoordelijkheid mee op.

- RESOLUTIE 90: In het asieldebat wordt vaak verwezen naar de optie om asielaanvragers aan de Europese buitengrenzen terug te sturen naar zogenaamd 'veilige landen buiten de EU'. Dit is enkel denkbaar voor zover die landen ook effectief veilig zijn en een volwaardig functionerend asiel- en opvangsysteem hebben. Hier mag geen sprake zijn van juridische fictie. Bovendien mogen asielaanvragers met gezinsleden in de EU onder geen beding worden teruggestuurd naar die veilige landen. Voor elke persoon wiens asielaanvraag uiteindelijk in een 'veilig land' behandeld wordt, moet volledige monitoring via UNHCR verzekerd zijn. Voor een derde land dat systematisch als 'veilig' wordt beschouwd, engageert de EU zich om - vanuit dit derde land - via een luchtbrug - te hervestigen, om zo bij te dragen tot een rechtvaardige mondiale spreiding van vluchtelingen.

3.3.2 Aan onze Europese buitengrenzen: een Europees asiel- en migratie-agentschap, nieuwe spreidingsregels en een Europese waakhond voor de mensenrechten

- RESOLUTIE 91: Snelle duidelijkheid over erkenning - De Europese buitengrenzen (Italië en Griekenland, maar ook bv. Hongarije en Bulgarije) zijn ook onze grenzen. Wanneer asielaanvragen pieken, is een effectieve en faire asielprocedure in het huidige systeem niet mogelijk gebleken. Daarom laten we het idee los dat de verwerking van de aanvragen een nationale taak is. We pleiten voor een volwaardig Europese asiel- en migratie-agentschap dat opereert aan de Europese buitengrenzen. Dat agentschap beschikt over eigen middelen uit het EU-budget en eigen personeel. Het behandelt de asielaanvragen op eerlijke wijze en zorgt ervoor dat er binnen een redelijke termijn duidelijkheid is. De asielprocedure wordt zo versneld, terwijl de kwaliteit gewaarborgd blijft. De onverkorte naleving van de Conventie van Genève is cruciaal.
- RESOLUTIE 92: Om ervoor te zorgen dat dit agentschap op een onafhankelijke en kwaliteitsvolle manier kan werken, beschikt het over de nodige middelen zoals getraind personeel en tolken. Toegang tot juridische bijstand voor asielzoekers is bovendien verzekerd. Voor niet-begeleide minderjarigen wordt onmiddellijk na aankomst een voogd toegewezen. Tijdens het onderzoek van de asielaanvraag zorgt het Europese asiel- en migratie-agentschap voor opvang aan de buitengrenzen. De omstandigheden in deze opvangcentra horen optimaal te zijn, met bijzondere aandacht voor de preciaire toestand van vluchtelingenvrouwen en -kinderen. Bij erkenning krijgt de vluchteling een woonplaats toegewezen in een EU-lidstaat. Bij weigering van het statuut van vluchteling volgt terugkeer.
- RESOLUTIE 93: Nieuwe spreidingsregels - De Dublin-regels bepalen welke lidstaat bevoegd is voor de behandeling van een asielaanvraag. Maar meestal leiden die regels er toe dat het land van binnenkomst ook het land is dat bevoegd wordt voor de asielaanvraag. Deze regels hebben in het verleden niet gewerkt en bleken de voorbije jaren ook niet bestand tegen een crisis. In een systeem waarbij aan de buitengrenzen van Europa een Europees agentschap asielaanvragen binnen een korte termijn behandelt, hebben de Dublin-regels geen zin meer. Dublin gaat dus op de schop. Het Europese asiel- en migratie-agentschap wijst vluchtelingen, die aan de buitengrenzen worden erkend, toe aan een specifieke EU-lidstaat volgens een afdwingbaar spreidingsplan. Deze toewijzing, net als de sanctionering van lidstaten die zich hieraan onttrekken, zal gebeuren zoals bij hervestiging (zie boven).
- RESOLUTIE 94: Terugkeer - Wanneer het Europees asiel- en migratie-agentschap de asielaanvraag aan de buitengrenzen weigert, wordt onmiddellijk werk gemaakt van terugkeer. Bijkomende terugname-akkoorden worden gesloten met derde landen. Tegelijk wordt in deze akkoorden ook werk gemaakt van legale, gecontroleerde manieren om de EU te bereiken zoals beurzen, visumversoepeling en gereguleerde arbeidsmigratie. Een duidelijk terugkeerbeleid is het sluitstuk van elk geloofwaardig asiel- en migratiebeleid. Mensen zullen enkel aanvaarden dat het geen zin heeft om naar Europa te komen wanneer ze daadwerkelijk en consequent worden teruggestuurd als ze niet in aanmerking komen voor één van de bestaande migratiekanalen. Europese ontwikkelingsbudgetten en handelsakkoorden mogen daarbij niet als stok achter de deur gebruikt worden.

- RESOLUTIE 95: De EU volgt op het vlak van migratie haar eigen hoge mensenrechten-standaarden niet alleen zelf op, maar legt die ook op aan derde landen. Wanneer de EU akkoorden sluit met derde landen over migratie staan mensenrechten centraal. Zowel bij de onderhandeling als in de uitvoering van terugname-akkoorden of akkoorden waarin sprake is van samenwerking met politie, grens- of kustwachten.

- RESOLUTIE 96: De Europese commissie werkt mechanismen uit die publieke controle mogelijk maken, met een rapporteringsplicht op het vlak van mensenrechten. Die rapportering wordt ook opgenomen in de Europese rapporten over de opvolging van akkoorden met deze derde landen. De Europese waakhond voor de Mensenrechten, onder leiding van een Hoge Vertegenwoordiger, zal dit alles superviseren en controleren (zie verder).

3.3.3 Nieuwe vormen van economische migratie - kiezen voor sociale versterking op onze arbeidsmarkt in plaats van sociale dumping

- RESOLUTIE 97: Een eerlijk en evenwichtig migratiebeleid betekent ook dat mensen ook écht de kans krijgen om hier aan de slag te gaan. Niet enkel hooggeschoolden, maar ook midden- en laaggeschoolde in functie van de noden op onze arbeidsmarkt. De Europese bevolking vergrijsst in sneltempo. Uit studies blijkt dat onze arbeidsmarkt de komende jaren steeds meer onder druk zal komen door een acuut gebrek aan arbeidskrachten in bepaalde sectoren. Volgens de Europese Commissie zal zelfs het vrij verkeer van personen binnen de Europese Unie – migratie van Europese burgers binnen de EU - niet volstaan om alle noden te lenigen. Ze waarschuwt er al jaren voor dat deze demografische tendens de economische slagkracht van de EU en de toekomst van ons sociaal model bedreigt en pleit voor gerichte migratie uit derde landen.

- RESOLUTIE 98: Nieuwe vormen van economische migratie aanboren, is een win-win op voorwaarde dat we geschikte kandidaten aantrekken voor knelpuntberoepen én die mensen een kans krijgen om hier een bijdrage te leveren aan onze economie. Laten we daarbij lessen trekken uit het verleden. We bieden mensen een perspectief en investeren in inburgering en integratie. Een te open economische migratiepolitiek is ook geen optie: we trekken geen mensen aan om de huidige werknemers te vervangen of hun lonen te verminderen, maar om het extra werk te doen waarvoor er te weinig mensen zijn. Het is een keuze voor sociale versterking, niet voor sociale dumping.

- RESOLUTIE 99: Om geschikte kandidaten te selecteren, laten we ons inspireren door het Canadese puntensysteem omdat het streng én menselijk is. Mensen kunnen een aanvraag doen voor een arbeidskaart als ze een bepaald aantal punten hebben behaald. Er kunnen punten worden toegekend voor opleiding en ervaring, met extra punten voor functies die voorkomen op een lijst met knelpuntberoepen. Mensen die een bepaald aantal punten halen, komen in een pool terecht waaruit werkgevers of de overheid kunnen selecteren als ze na een arbeidsmarkt-test geen geschikte kandidaat vonden in eigen land of in de EU. Kandidaten met een contract krijgen een arbeidskaart en een verblijfsvergunning, met de mogelijkheid om na één jaar van werkgever te veranderen. Zo vermijden we dat arbeidsmigranten volledig afhankelijk zijn van één werkgever, wat tot misbruik en uitbuiting kan leiden. Om een braindrain te vermijden wordt dit alles slechts uitgevoerd na een grondige evaluatie van de impact op de landen van herkomst.

4. Naar meer vrede en zekerheid met een sterk Europa in de wereld

4.1. Inleiding

RESOLUTIE 100: Buitenlandse gebeurtenissen en conflicten beroeren de gemoederen. Ook bij ons. Van Sub-Sahara-Afrika over het Midden-Oosten tot de staten van de ex-Sovjet-Unie, zijn er minstens 15 conflicthaarden die ons rechtstreeks beïnvloeden. Jihadistische organisaties zijn vandaag actief in onze eigen achtertuin en plegen aanslagen om onze vrije en diverse samenleving te ontwrichten. Verkiezingen in Turkije zorgen ook bij ons voor onrust. De grootmachten, VS, Rusland en China, zoeken een nieuw machtsevenwicht. Ook Afrika, geplaagd door corrupte leiders, verwoestijning en een nakende bevolkingsexplosie, stelt ons voor enorme uitdagingen.

RESOLUTIE 101: We kunnen kiezen. Kiezen we om ons af te sluiten, de grenzen dicht te doen en de interactie met de wereld te beperken tot af en toe wat bommen gooien? Dat is de keuze van Brexit, Trump en de Europese rechtspopulisten. Of maken we zelf nieuwe regels voor een nieuwe wereldorde? Een project van inclusieve vooruitgang dat mensen beschermt en verbindt. Dát is onze keuze. Mondialisering brengt onzekerheden en conflicten met zich mee, maar ook kansen. Wij willen opnieuw greep krijgen op de mondialisering. De controle herwinnen om sociale vooruitgang in de wereld te realiseren.

We willen dat Europa hierin politiek leiderschap toont.

RESOLUTIE 102: Het is dus tijd voor Europa om op vlak van buitenlands en veiligheidsbeleid volwassen te worden. De Pax Americana wankelt of neemt zelfs een einde. Het wordt steeds duidelijker dat de VS zelf het team verlaat dat de wereld rondom ons stuurt en dat de mondiale krijtlijnen als force for the good uitzet. We mogen als Europa niet wachten totdat andere grootmachten hun voogdijschap over de wereld opdringen. Europa moet voorop lopen en ons model van samenwerking blijven uitdragen en verdedigen, ook als onze klassieke partners – in de ban van neonationalisme - een andere koers inslaan.

RESOLUTIE 103: Waar een wil is, is een weg. Hoewel we in vele landen de belangrijkste buitenlandse investeerder en grootste handelspartner zijn, hebben we dit economisch gewicht nooit weten om te zetten in politieke invloed ter verdediging en bevordering van onze Europese waarden. Vrijheid, gelijkheid en solidariteit zijn de kernwaarden van onze samenleving. Deze moeten ook de kern van het Europese project in de wereld zijn. Een veiligere, vrijere en meer welvarende wereld is de meest duurzame basis voor een echte Unie van Welvaartsstaten in Europa. Onze waarden en onze belangen gaan dus hand in hand.

RESOLUTIE 104: In ons streven naar een nieuwe wereldorde op basis van onze kernwaarden voeren we strijd tegen drie bedreigingen:

- De extreme armoede en ongelijkheid die mensonterend is en waarvoor mensen elders op zoek gaan naar een beter leven.
- De terreur van extremistische groeperingen zoals IS en Al Qaeda die samenlevingen willen ontwrichten en Islamitische totalitaire staten wil oprichten.

- De autocraten en isolationisten die af willen van een wereldorde op basis van samenwerking tussen gelijken en willen heersen door dominantie.

RESOLUTIE 105: Stabiliteit binnen Europa wordt verzekerd door de democratische rechtsstaat en de sociale welvaartsstaat. Het is dat streven naar individuele vrijheid en sociale zekerheid, die European way of life die mensen ook buiten Europa aantrekt en waartegen religieuze extremisten en autocraten zich - ook binnen Europa - afzetten.

RESOLUTIE 106: Niet alleen vanuit een moreel solidariteitsprincipe, maar ook vanuit een welbegrepen eigenbelang, willen wij bouwen op wat goed gaat in de wereld en nieuwe regels afspreken waar het niet goed gaat. We kunnen een betere wereld realiseren. Door samenwerking. De EU moet nu, meer dan ooit, een assertief beleid voeren als een force for the good. In dit deel van het programma geven we aan hoe de EU dat doel kan verwezenlijken.

4.2. Duurzame ontwikkeling

RESOLUTIE 107: Meer kinderen gaan naar school. Meer mensen hebben toegang tot drinkbaar water en gezondheidsvoorzieningen. Mensen leven langer en steeds minder vaak in extreme armoede. Maar niet iedereen is er de voorbije kwarteeuw even indrukwekkend op vooruit gegaan. Grote groepen mensen zijn blijven steken. Zo hebben de acht rijkste mensen ter wereld evenveel vermogen als de 3,6 miljard armsten. Zo heerst hongersnood voor meer dan 20 miljoen mensen in Jemen, Somalië, Zuid-Soedan en Nigeria. Naar schatting hebben vandaag 1,3 miljard mensen geen toegang tot betaalbare en kwaliteitsvolle gezondheidszorg. Wereldwijd zagen 65,3 miljoen mannen, vrouwen en kinderen geen andere mogelijkheid dan vluchten voor geweld en vervolging. In bijna 80 landen is het nog steeds strafbaar om homo te zijn.

RESOLUTIE 108: Grote ongelijkheid is fout, alleen al op morele gronden. Het kan niet zijn dat de plaats waar je wieg staat, bepaalt of je een goed, of zelfs maar een menswaardig leven zal hebben. Ongelijkheid brengt bovendien instabiliteit met zich mee en kan tot conflict leiden. En economische groei kan nooit duurzaam zijn als we onze planeet laten verloederen en zonder aandacht voor waardig werk. Vrede, ontwikkeling en duurzaamheid zijn dus nauw met elkaar verbonden. Dat is de boodschap van het nieuwe ontwikkelingsparadigma dat de duurzame ontwikkelingsdoelen zijn. Zij leren ons dat de keuze tussen investeren in ontwikkeling of investeren in veiligheid een valse keuze is. Beide zijn nodig.

RESOLUTIE 109: Ongelijkheid hoeft nochtans geen gevolg van de mondialisering te zijn. Ongelijkheid is het gevolg van economische en politieke keuzes. Wij maken niet de keuzes van het marktfundamentalisme die de machtsgreep van de rijke elite versterken. Er is wel een alternatief. Door mensenrechten prioritair naar voor te schuiven en in te zetten op sociale bescherming, kiezen wij voor een duurzame en inclusieve ontwikkeling die de mensen meer veiligheid en zekerheid biedt.

Hoe willen wij het aanpakken?

- RESOLUTIE 110: Mensenrechten zijn voor ons de richtlijn in ons buitenlands beleid. Mensenrechten bevorderen niet alleen het toekomstperspectief van mensen wereldwijd, maar ook de veiligheid. Mensen die hun fundamentele mensenrechten opeisen, zetten ook een eerste stap naar het ontsnappen uit de armoede. Daarom gaan we van een universele verklaring naar een universele toepassing van de mensenrechten.
- RESOLUTIE 111: We zetten extra in op vrouwenrechten. Vrouwen zijn vandaag nog altijd ongelijk behandeld, onderdrukt en politiek ondervertegenwoordigd. Zij zijn nochtans de drijvers en dragers van duurzame ontwikkeling. Wij werken om vrouwen en meisjes wereldwijd te helpen op te komen voor hun rechten en hun leiderschap te doen gelden. Investeren in vrouwen en meisjes, dat is investeren in de toekomst.
- RESOLUTIE 112: Wij kunnen nooit partij zijn bij mensenrechtenschendingen en overtredingen van het internationaal recht. Daarin zijn we consequent. Zo is het onaanvaardbaar dat ons land vandaag nog altijd wapens uitvoert naar landen die de mensenrechten en het internationaal recht schenden, of die terreur en extremisme financieren. Als we het menen met vrede, veiligheid, mensenrechten en duurzame ontwikkeling, moeten we dus ook een wapenhandelbeleid voeren dat voor alles gebaseerd is op ethische principes en daarna pas kijkt naar economische belangen. Saoedi-Arabië staat dus niet op onze klantenlijst.
- RESOLUTIE 113: Sociale bescherming is een mensenrecht, en een krachtig middel om ongelijkheid, uitsluiting, armoede en kwetsbaarheid in de samenleving op een structurele manier te voorkomen en verminderen. Een volwaardige sociale bescherming biedt aan iedereen, van in de wieg tot in het graf, inkomenszekerheid en toegang tot essentiële diensten zoals gezondheidszorg en onderwijs. Bovendien is investeren in sociale bescherming een productieve economische investering. Daarom zetten wij sociale bescherming centraal in ons ontwikkelingsbeleid en nemen we het op voor de sociale organisaties die deze systemen ontwikkelen.
- RESOLUTIE 114: Wij blijven geloven in de meest pure vorm van internationale solidariteit: ontwikkelingssamenwerking. Kwaliteitsvolle ontwikkelingshulp heeft een directe impact op levens van velen. Broodnodig dus, maar vandaag op haar eentje ook ontoereikend. Het is essentieel om de internationale spelregels op het gebied van handel en fiscaliteit aan te passen zodat ze de kloof tussen arm en rijk verkleinen en het klimaat sparen. Eerlijke handel creëert immers duurzaam en waardig werk. Terwijl een eerlijke mondiale fiscaliteit ook in het zuiden meer belastinginkomsten genereert en de ruimte creëert om te investeren in sociale bescherming.
- RESOLUTIE 115: Wij moeten geen democratie opleggen, maar wel de omstandigheden mee helpen creëren waarin democratie van binnenuit kan groeien. Een bloeiend maatschappelijk middenveld is hierbij essentieel. We werken samen met en ondersteunen democratische politieke partijen, vrije vakbonden, burgeractivisten en onafhankelijke media in de verdediging en de uitbouw van democratische samenlevingen wereldwijd.

- RESOLUTIE 116: België moet zijn verantwoordelijkheid nemen en op het internationale toneel dé pleitbezorger worden van de rechten van mannen, vrouwen en kinderen van Centraal-Afrika. Wij ondersteunen het maatschappelijk middenveld, mensenrechtenactivisten en progressieve politieke partijen in hun moeilijke weg naar democratie en meer rechtvaardigheid. Met onze ontwikkelingssamenwerking zetten we in op good governance en toegang tot basisdiensten. We zetten daarbij extra in op de reproductieve en seksuele rechten van vrouwen. Ten aanzien van de autoriteiten van die landen durven we harde taal hanteren wanneer het nodig is. Mensenrechtenschendingen moeten onderzocht worden en mogen niet ongestraft blijven. Gerichte individuele sancties, het heroriënteren van ontwikkelingshulp of het stopzetten van militaire samenwerking zijn voor ons mogelijke reacties. Wij zijn er voor de slachtoffers. België moet daarom ook haar schouders zetten onder de versterking van het mandaat van het Internationaal Strafhof en onze partners aanmoedigen om hun problemen met de werking van het Hof binnen de contouren van het Statuut van Rome op te lossen in plaats van er uit te stappen. België moet opnieuw een voortrekkersrol spelen inzake clean business in de diamant-, de grondstoffen- en de bosbouwsector.

4.3. Onze economische en diplomatieke slagkracht inzetten als een force for the good

RESOLUTIE 117: Een echt veiligheidsbeleid vergt bondgenoten, betrouwbare partners die gelijkaardige belangen hebben en dezelfde waarden en normen verdedigen. Overall rondom ons zien we echter een oprukkende autoritaire wereld. Autoritaire leiders als alternatief voor de democratische rechtsstaat. Zij zien de wereld niet vanuit een ‘samen sterker’ filosofie maar wel als een nulsomspel, waarbij zij hun dominantie alleen maar kunnen verzekeren door de andere zwak te maken. Gaande van de verspreiding van fake news, van beïnvloeding van onze vrije en eerlijke verkiezingen tot ons rechtstreeks en onrechtstreeks (militair) bedreigen. Sinds Trump is de urgentie om een eigen Europees beleid te voeren om een dam op te werpen tegen die autoritaire leiders enkel urgenter geworden. Europa moet haar belangrijkste instrument, met name haar enorme handelsmacht, markt en koopkracht, volop inzetten om disciplinerend op te treden in haar omgeving en daarbuiten.

Hoe willen wij het aanpakken?

- RESOLUTIE 118: Onze investerings- en handelspolitiek moet assertief zijn. Het machtigste wapen van Europa is onze handelsbalans. We moeten onszelf bewust zijn van onze handels- en investeringsmacht en die gericht inzetten wanneer nodig, als stok achter de deur. Wanneer landen met ons de bruggen willen opblazen, is dat vooral ten nadele van hen. Dit laatste moeten we in het bijzonder tegenover Rusland en Turkije goed voor ogen houden.

- RESOLUTIE 119: We houden op onze eigen instabiliteit te financieren. We stellen alles in het werk om de energie-afhankelijkheid van Rusland en Saoedi-Arabië, beide exporteurs van instabiliteit, te beperken. Dit kan door een importheffing op fossiele brandstoffen waarvan we de opbrengst investeren in de stabilisering van onze buurregio's.

- RESOLUTIE 120: Politieke dialoog behouden met deze regionale en wereldspelers is evenwel in alle gevallen een eerste opdracht. Zonder diplomatieke slagkracht geraken we nergens. Een politieke

verstandhouding behouden met belangrijke regionale en mondiale spelers als bijvoorbeeld China, Rusland, Turkije en Iran is onmisbaar. Strategische partnerschappen moeten opgehangen worden aan onze economische macht gekoppeld aan politieke dialoog rekening houdend met mensenrechten, fundamentele vrijheden en internationaal recht.

- RESOLUTIE 121: De verenging van ons wereldbeeld door de algoritmes van het internet, en fake news is een mondiaal probleem met politieke impact, niet het minst bij verkiezingen. Wereldwijd opererende sociale media bedrijven en bedrijven als Google moeten dringend geresponsabiliseerd worden. Nieuwe wetgeving en mankracht op Europees niveau zijn nodig om slagkracht tegen deze externe en interne destabiliserende propaganda te voeren. Het brede publiek moet van dit fenomeen ook breed bewust worden gemaakt en er tegen gewapend worden.

- RESOLUTIE 122: Het Israëliisch-Palestijns conflict destabiliseert al decennialang het hele Midden-Oosten en beroert velen wereldwijd. Europa speelde een belangrijke rol in het ontstaan van het conflict en moet nu moreel leiderschap tonen in het bereiken van een onderhandelde tweestatenoplossing. Een leefbare, soevereine en onafhankelijke Palestijnse staat die vreedzaam zij aan zij leeft met Israël, binnen erkende en veilige grenzen, moet ons doel blijven. Ons beleid mag het illegale Israëliische nederzettingenbeleid niet ondersteunen, noch politiek, noch economisch. We weren bijvoorbeeld producten afkomstig uit de illegale nederzettingen, we voeren geen strategische militaire goederen uit naar Israël en willen dat het samenwerkingsprogramma LAW-TRAIN tussen de FOD Justitie en de Israëliische politiediensten wordt stopgezet.

4.4. Conflictpreventie- en beheersing

RESOLUTIE 123: Hard tegen terreur, hard tegen de oorzaken van terreur. Willen we de onveiligheid aanpakken, dan moeten we de grondoorzaken van instabiliteit aanpakken door te investeren in duurzame ontwikkeling. Dat vergt een langetermijnstrategie gericht op het wegwerken van ongelijkheid. Maar in een land in oorlog kan je geen welvaartsstaat uitbouwen. In heel wat landen rondom ons moet eerst en vooral de stabiliteit hersteld worden.

RESOLUTIE 124: Socialisten geloven dat het gebruik van geweld vaker niet de oplossing is dan wel. Maar het opnemen voor mensen die bescherming nodig hebben, is ook eigen aan het socialisme. Dat doen we eerst en vooral via het politieke en diplomatieke niveau. Soms volstaat dit echter niet en kunnen militaire ingrepen overwogen worden.

Hoe willen we dat aanpakken?

- RESOLUTIE 125: Ook als het conflict sluimert, blijven we inzetten op preventie en vredeshandhaving. Maar soms kunnen ook dwangmaatregelen nodig zijn. Als we denken aan sancties, dragen we er zorg voor dat niet de bevolking wordt getroffen. We verkiezen daarom een wapenembargo, de bevrozing van banktegoeden en een inreisverbod voor specifieke personen of organisaties.

- RESOLUTIE 126: Als staten er niet in slagen of weigeren hun bevolking te beschermen, moeten we onze verantwoordelijkheid nemen. Militaire interventie is daarbij het laatste instrument. Twintig jaar militaire avonturen in Irak, Libië en Afghanistan tonen aan dat halsoverkop militair ingrijpen eerder chaos creëert en een voedingsbodem voor extremisme schept. Vooraleer we er dus ook maar aan denken naar de wapens te grijpen, moet er voldaan worden aan drie voorwaarden:
  - Een militaire aanpak van conflictsituaties kan enkel binnen een internationaalrechtelijk mandaat.
  - De veiligheid van de burgerbevolking is altijd het doel.
  - Een militaire interventie moet altijd deel uitmaken van een politiek plan dat gedragen wordt door de grote regionale spelers en aandacht heeft voor de oorzaken van het conflict, humanitaire hulp organiseert en een politieke transitie uitstippelt. Een militaire oplossing bestaat niet. Een militaire interventie is enkel een katalysator om tot een politieke oplossing te komen.

- RESOLUTIE 127: Als aan deze drie voorwaarden wordt voldaan, kan het parlement na een grondig publiek debat beslissen om al dan niet deel te nemen aan een militaire operatie. De regering moet transparant communiceren over militaire missies zodat het parlement constant kan evalueren en nagaan of aan de voorwaarden voldaan wordt.

- RESOLUTIE 128: De internationale gemeenschap draagt ook een grote verantwoordelijkheid na het conflict, zeker wie oorlog voert. Dat betekent dat we ons engageren voor post-conflictsituaties: het land en haar instituties moeten heropgebouwd worden, het vertrouwen moet hersteld worden en er moet gerechtigheid komen voor de slachtoffers. Om vrede duurzaam te maken moeten we het land en haar bevolking ook economisch perspectief bieden. Dat doen we via een gecombineerde agenda van hulp, handel en investeringen. Zeker in olielanden moet de deal zijn 'olie voor vrede en ontwikkeling'.

- RESOLUTIE 129: Van militaire samenwerking gaan we over tot militaire integratie op het Europees niveau. Als we ons grondgebied willen beschermen en echt willen meespelen op het wereldtoneel, is de stap naar een Europees leger noodzakelijk. Er moet één Europese commandostructuur komen en ook de planning voor investeringen in defensie moet Europees gebeuren.

- RESOLUTIE 130: Als België in het Europees leger een waardevolle bijdrage wil leveren, dan moet ons land een modern en vooral gespecialiseerd leger ontwikkelen. Dat betekent dat België investeert in capaciteiten waar vandaag in Europa een gebrek aan is en die ook inzetbaar zijn voor onze eigen binnenlandse veiligheid. België moet dus niet investeren in nieuwe gevechtsvliegtuigen. Dat is niet alleen budgettair onhaalbaar, maar in Europees opzicht overbodig. Daarentegen moeten we zorgen dat ons leger in staat is nieuwe vormen van oorlogsvoering het hoofd te bieden, zoals terrorisme, propaganda, cyber oorlogsvoering. Daarom investeren we in drones en een moderne marine, in sterke inlichtingen- en veiligheidsdiensten én in een performante cyberdienst die onze economische en financiële datanetwerken beschermt.

- RESOLUTIE 131: Een Europees leger moet ons in staat stellen een LAT-relatie te onderhouden met de VS: zo nodig treden we alleen op, en, als het past, samen met de Navo. We laten ons niet zomaar meesleuren in militaire avonturen. We laten ons ook niet leiden door de 2% fetisj voor militaire uitgaven binnen de NAVO. Echt investeren in vrede en veiligheid is investeren in preventie en

duurzame ontwikkeling. Voor elke euro die we investeren in defensie, investeren we ook 1 euro in duurzame ontwikkeling.

- RESOLUTIE 132: Kernwapens maken nooit deel uit van eender welke politieke of militaire strategie. Massavernietigingswapens maken per definitie geen onderscheid tussen civiele en militaire doelwitten. Wij willen geen kernwapens op Belgische bodem en volgen het voorbeeld van Italië door uit het Nuclear Sharing programma van de NAVO te stappen. Daarnaast moet ons land binnen de schoot van de VN het voortouw nemen om een internationaal verdrag mogelijk te maken dat kernwapens wereldwijd in de ban slaat.

4.5. Enkel een Unie van democratische rechtsstaten is geloofwaardig in de wereldorde

RESOLUTIE 133: Als Europese Unie gaan we dus de strijd aan met ongelijkheid, armoede, terreur en autocratie. We moeten en zullen deze strijd winnen door een eigen Europees beleid te voeren met alle instrumenten die hierboven aan bod zijn gekomen. De eerste absolute voorwaarde is evenwel dat we een Unie van democratische rechtsstaten blijven, anders ondergraven we bij voorbaat onze eigen legitimiteit en identiteit. De voorbije jaren zien we in het hart van Europa echter de opkomst van neo-nationalistische autocratische regimes. Zij breken de rechtsstaat af en concentreren alle macht in naam van de 'volkswil'. Ze voeren een heuse contrarevolutie door de media te muilkorven, de rechterlijke macht (proberen) te controleren, democratische oppositie te beperken, een offensief tegen NGO's te voeren en kritisch academisch denken de mond te snoeren. Dit gaat volstrekt in tegen de grondwaarden van de Unie. Het Hongarije van premier Orban is het meest sprekende voorbeeld. Het Polen van de PiS-regering kopieert dit 'model Orban'. De bemoeienissen van het Poetin-regime in de Europese politiek wakkeren deze trend nog aan. De Unie moet dan ook binnen de Unie onze democratie, rechten en vrijheden tegen autocratie en neo-nationalisme verzekeren.

Hoe willen wij het aanpakken?

- RESOLUTIE 134: Vandaag kan de Europese Commissie slechts één inbreuk per keer aanpakken, wat niet enkel het zicht op de brede problematiek van ondemocratische regimes vertroebelt, maar de discussie ook in details doet verdrinken. De Commissie moet de hele reeks inbreuken op grondrechten aan elkaar knopen en de 'zinkende rechtsstaat' kunnen vaststellen. Alleen op die manier kunnen lidstaten in de Europese Raad de dramatische omvang van het probleem voorgeschied krijgen.

- RESOLUTIE 135: Een jaarlijkse 'stresstest voor de rechtsstaat' van alle lidstaten moet tot naming and shaming leiden en de Europeanen voorzien van een thermometer die hen toont waar de ondemocratische koorts toeslaat in de EU.

- RESOLUTIE 136: De stand van zaken van de rechtsstaat in een lidstaat koppelen we aan de EU-ontwikkelingsfondsen die een lidstaat krijgt. Wanneer een rechtsstaat gebrekkig is, kunnen middelen verminderd, dan wel ingetrokken worden.

- RESOLUTIE 137: Subsidies vanuit het Europees Parlement voor extreemrechtse politieke groeperingen en partijen moeten ingehouden worden, wanneer die niet kunnen aantonen dat ze - in hun werking en programma - de waarden van artikel 2 van het Verdrag van Unie respecteren. Deze waarden zijn eerbied voor de menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, gelijkheid, de rechtsstaat en eerbiediging van de mensenrechten, waaronder de rechten van personen die tot minderheden behoren.

* RESOLUTIE 138: Een Europese Waakhond voor de Mensenrechten, onder leiding van een Hoge Vertegenwoordiger voor de Mensenrechten, moet de mensenrechten superviseren en controleren. Deze Hoge Vertegenwoordiger krijgt volledige toegang tot alle facetten van het Europees beleid, met bijzondere aandacht voor het handelsbeleid, het migratietraject en de verzekering van de rechtsstaat binnen de lidstaten van de Unie. Deze Hoge Vertegenwoordiger kan de Europese Commissie en het Europees Parlement aanbevelen om akkoorden te herzien, subsidies in te trekken of sancties te nemen. De Commissie en het Parlement moeten deze aanbeveling behandelen en hierover transparant debatteren en uiteindelijk stemmen.